

которые будут не только проявлять терпимость, но и уважение и понимание к людям другой культуры.

Литература

1. Антипов Г. А., Донских О. А., Марковина И. Ю., Сорокин Ю. А. Текст как явление культуры. – Новосибирск, 1989. – 196 с.
2. Грушевицкая Т. Г., Попков В. Д., Садохин А. П. Основы межкультурной коммуникации: учеб. для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 352 с.
3. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация. – М.: Слово/Slovo, 2000. – 624 с.

УДК 378:1

Скубій І. В.

(м. Харків)

ВИКЛАДАННЯ «ІСТОРІЇ УКРАЇНИ» В ЄВРОГРУПАХ (ДОСВІД ХНТУСГ ім. ПЕТРА ВАСИЛЕНКА)

У статті вивчаються особливості викладання курсу «Історія України» в єврогрупах. Досліджено теоретичний та практичний досвід викладання іноземної мови у вищих навчальних закладах технічного профілю. Акцентовується увага на перспективах англomовного навчання студентів на сучасному етапі.

Ключові слова: історія України, єврогрупа, іноземна мова.

В статье изучаются особенности преподавания курса «История Украины» в еврогруппах. Исследовано теоретический и практический опыт преподавания иностранного языка в высших учебных заведениях технического профиля. Акцентируется внимание на перспективах англоязычного обучения студентов на современном этапе.

Ключевые слова: история Украины, еврогруппа, иностранный язык.

The features of teaching the course "History of Ukraine" in the Eurogroups are investigated. The theoretical and practical experience of foreign language teaching in higher education institutions of technical profile are studied. It is focused on the prospects of the English-language learning of students at the present time.

Keywords: history of Ukraine, Eurogroup, foreign language.

*Знання однієї мови дозволяє увійти в коридор життя,
знання двох мов – відкриває вам усі двері у цьому коридорі.
(One language sets you in a corridor for life. Two languages open
every door along the way).
Франк Сміт (Frank Smith)*

Сучасні темпи розвитку світової економіки, розширення міжнародних зв'язків та глобалізаційні процеси в цілому вимагають від випускників вищих навчальних закладів не лише якісного оволодіння знаннями за обраною спеціальністю, а й вміння спілкуватися іноземною мовою, оскільки професійна успішність кожного з них залежить від їхньої мовної компетентності. Такі фахівці стають з кожним роком все більше затребуваними на вітчизняному і європейському ринках праці. Якщо раніше попитом користувалися спеціалісти з гуманітарних спеціальностей, то останнім часом роботодавцям необхідні інженери, програмувальники, архітектори, які володіють іноземною мовою на рівні не просто достатньому для повсякденного спілкування, ведення переговорів, а головним чином орієнтовані на роботу в англomовному середовищі. Студенти вищих навчальних закладів технічного профілю вивчають мову переважно для читання, розуміння та перекладу складних технічних понять і лише 10% з них в необхідній мірі володіють відповідними комунікативними навичками [1]. Заучування чи відтворення текстів іноземною мовою не відповідають сучасним вимогам з підготовки професійних кадрів. Для сучасного ж європейського освітнього простору вже давно стало традиційним англomовне навчання, навіть у середовищі національної мови.

З початку нового 2014 – 2015 навчального року в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка розпочалося англomовне навчання, що стало новим етапом в його розвитку. Зі студентів першого курсу було сформовано спеціальні групи (єврогрупи), в яких викладання всіх предметів проводиться англійською мовою. Очевидно, для цих майбутніх спеціалістів, які виявили бажання навчатися у єврогрупах, відкриваються широкі можливості. Засвоївши основну лексику та отримавши необхідні знання, практичні навички з кожної дисципліни впродовж всього терміну навчання в університеті вони стануть висококваліфікованими та конкурентноспроможними спеціалістами. Ці студенти також зможуть брати участь у міжнародних наукових конференціях, студентських обмінах, стажуваннях в європейських університетах і провідних підприємствах близького та далекого зарубіжжя.

Проблеми професійної підготовки фахівців негуманітарного профілю досліджувалися багатьма науковцями, у тому числі педагогами, психологами,

викладачами гуманітарних дисциплін [1, 3 – 6]. Важливі питання щодо організації навчального процесу у викладанні іноземних мов у ВНЗ, у тому числі й методи ефективної організації роботи студентів для вивчення іноземної мови професійного спрямування, традиційно розглядалися вченими під час міжнародних науково-практичних конференцій [2]. Наявність широкої методологічної бази, яку протягом років напрацьовували українські педагоги вищої школи, допомагає в організації навчального процесу, але в сучасних умовах гуманітаризації освіти перед викладачем стоїть завдання поєднання традиційних та інноваційних методів, орієнтованих на особистісно-орієнтоване виховання.

Особливістю навчального процесу, про який йдеться у статті, є те, що іноземна мова не є самостійним предметом дослідження, вона тільки супроводжує вивчення предметів, створюючи базис для засвоєння нових знань. «Історія України» є однією із гуманітарних дисциплін, які викладаються студентам вищих навчальних закладів під час першого року навчання. Упродовж семестру студенти мають засвоїти знання з курсу та скласти екзамен. Курс «Історії України» охоплює період від зародження людського суспільства на території України до сьогодення. З самого початку викладання цієї дисципліни перед викладачем стоїть завдання забезпечення курсу необхідним навчально-методичним інструментарем. Це у першу чергу стосується лекцій, які мають бути адаптованими для студентів негуманітарних спеціальностей. Необхідно також враховувати, що більшість із них ще незнайома з історичною лексикою та термінологією, тому ці лекційні матеріали мають бути максимально пристосовані для розуміння. З метою покращення сприйняття нового навчального матеріалу викладачі всіх дисциплін єврогруп готували як україно-, так і англомовні варіанти лекції.

Великої уваги при вивченні іноземних мов слід приділяти в роботі над лексикою, яка подається переважно в словосполученнях, стійких, регулярно вживаних виразах, за допомогою яких будується мова фахівця, як письмова, так і усна [4]. Засвоєння історичної лексики покращує наявність спеціального словника основних термінів та понять, без знання яких студенту буде складно зрозуміти нову тему, бути здатним спілкуватися, відповідати на питання під час практичного заняття. Кінцевою метою вивчення кожної теми з курсу має бути оволодіння основною лексикою, яка є різною для кожного з періодів історії України. Так, зокрема, вивчення теми «Київська Русь» передбачає знання таких термінів, як «князь», «віче», «союз племен», «данина», «полюддя», «погости», «вотчина». Вже через кілька століть ці поняття втратили свою актуальність і

відійшли зі вжитку, змінилося політичне та соціально-економічне життя і зникли всі ці слова, а їм на зміну прийшли нові. Саме тому оволодіння студентами лексичним матеріалом іноземної мови зі спеціальності вимагає від викладача розробки словників-мінімумів, що базуються на найчастіше вживаних в спеціальних текстах загальнонаукових та спеціально-наукових понять, необхідних для чіткої і точної передачі навчально-наукової інформації. Слід також враховувати, що для студентів немовних спеціальностей запам'ятовування основних термінів та понять, так як і знання дат історичних подій, є основним завданням, яке має вирішуватися впродовж всього часу вивчення предмету: під час лекцій, практичних занять, самостійної роботи тощо. Викладач має звертати велику увагу на створення словникового запасу у студентів з дисципліни «Історія України», що є свідченням і результатом його роботи впродовж всього курсу.

Для перевірки знання фактів, дат, визначень понять, а також для закріплення знань необхідно створювати до кожної теми тестові завдання, які також мають бути двомовними.

Одним із основних складових компонентів вивчення курсу «Історії України» є виконання індивідуального навчально-дослідного завдання, яке кожен студент єврогрупи отримує на початку семестру. Передбачається, що робота виконується англійською мовою. Завдання включає в себе вивчення трьох важливих питань з предмету та оформлення словника термінів, який включає ключові поняття кожного з них.

Перед кожним заняттям студенти ознайомлюються з текстами лекцій, словниками термінів та виконують тестові вправи для закріплення знань з попередньої теми. Напружений навчальний процес в єврогрупах вимагає усіх учасників навчального процесу відповідально готуватися до кожного заняття. Результати співпраці викладача зі студентами стають вже помітні під час практичних занять, де останні мають можливість продемонструвати свої не лише фактологічні знання з курсу, а й засвідчити та покращити свої вміння з усного мовлення англійською мовою. Для того, щоб розвивати усне мовлення, мають існувати певні умови: знання конкретної теми з історії України, володіння відповідним мовним матеріалом, наявність стимулу для висловлювання. Живе спілкування дає можливість розвивати мовленнєві навички у студентів та розширювати їхній словниковий запас з історії України.

Сьогодні не можна у процесі навчання забувати і про форми електронної комунікації, які студенти активно використовують. Існування таких засобів зв'язку в мережі Internet, як, наприклад, електронної пошти (e-mail), системи

дистанційної освіти значно полегшує завдання викладачам щодо забезпечення всіх студентів необхідними навчальними матеріалами, тренувальними завданнями (тестами), рекомендованою та додатковою літературою.

Таким чином, викладання «Історії України» для студентів єврогруп передбачає розробку комплексу навчально-методичних матеріалів: конспектів лекцій, завдань для індивідуального навчально-дослідного завдання, тестів, словників термінів. Перший досвід викладання в таких групах показує, що і для студентів, і для викладачів навчальний процес передбачає інтенсивну роботу як в навчальній аудиторії, так і поза її межами. Втім, саме перспективи навчання та подальші широкі можливості застосування своїх знань, мотиваційне середовище, спонукають студентів до активізації діяльності. Видатний психолінгвіст Франк Сміт доречно відзначав: «Знання однієї мови дозволяє увійти в коридор життя, знання двох мов – відкриває вам усі двері у цьому коридорі».

Література

1. Дуднікова Л. Сучасні підходи викладання іноземних мов на нефілологічних спеціальностях вищих навчальних закладів / Л. Дуднікова // Освіта регіону: український науковий журнал. – № 1 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/1021>. – Назва з екрану.
2. Сучасні методи викладання іноземної мови професійного спрямування у вищій школі: Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції. 28 – 30 квітня 2014 р. – К.: НТУУ «КПІ». – 176 с.
3. Корнейко І. В. Європейський досвід англomовного викладання медицини / І. В. Корнейко [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://repo.knmu.edu.ua/bitstream.pdf>. - Назва з екрану.
4. Ріхтер О. Є. Використання інноваційних технологій у викладанні іноземної мови в немовному ВНЗ [Електронний ресурс]/ О. Є. Ріхтер // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 111. – С. 257 – 259. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VchdpuP_2013_111_63.pdf.
5. Актуальні питання у викладанні іноземних мов у ВНЗ та самостійна робота студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (16 – 17 квітня 2009 р.). – Х.: Вид-во НФаУ, 2009. – 100 с.

6. Літікова О. І. Підготовка фахівців економічних спеціальностей у системі диференційованого навчання іноземних мов / О. І. Літікова // Вища освіта України. – 2006. – № 1 – С. 202–208.

УДК 378.147

Спольнік О. І., Волчок І. В., Каліберда Л. М.

(м. Харків)

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИКИ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Робота присвячена проблемам викладання загальної фізики в системі дистанційного навчання. Розглянуті переваги та проблеми дистанційного навчання порівняно з класичними методами викладання природничих наук.

Ключові слова: система дистанційного навчання (СДН), комп'ютерні і інтернет-технології навчання, загальна фізика.

Работа посвящена проблемам преподавания курса общей физики в системе дистанционного обучения. Рассмотрены преимущества и трудности системы дистанционного обучения в сравнении с классическими методами преподавания естественных наук.

Ключевые слова: система дистанционно обучения (СДО), компьютерные и интернет-технологии обучения, общая физика.

The paper is devoted to the problems of teaching of general physics in the system of distant learning. The advantages and difficulties of system of distant learning compared to classical methods are considered.

Keywords: system of distance education (SDE), computer and internet-learning technology, general physics.

Постановка проблеми. СДН за своєю формою займає проміжне положення між очною і заочною формами навчання і є новим методичним прийомом викладання природничих дисциплін. За специфікою СДН пов'язано ряд проблем, без вирішення яких утруднено якісне використання цієї форми навчання. Зокрема, однією з таких проблем, що стосуються викладання загальної фізики, є відсутність доступу до лабораторної бази вищого начального закладу (ВНЗ). Це при тому, що виконання лабораторних робіт є найважливішою складовою навчального процесу, без якої неможливе отримання глибоких знань з фізики.

Аналіз останніх досліджень. Більшість проблем, пов'язаних з дистанційністю викладання, частково вирішені, але потребують додаткової